

Tatabánya

Középiskolás fokon

(Rendhagyó irodalomórák a könyvtárban)

Új el adássorozat indult a József Attila Megyei Könyvtár és az *Új Forrás* folyóirat közös szervezésében. Az együttműködés célja, hogy a város középiskolás tanulói rendkívüli irodalomórák keretében a lap szerkesztőinek segítségével ismerkedjenek meg a megye kulturális életét több mint negyven éve meghatározó irodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat történetével, jelenével és jövőjével.

terveivel. Emellett a jövő szig tartó eladásokon külön hangsúlyt kap a kortárs irodalommal, irodalomtudománnyal és kritikával való találkozás, melynek során neves írók, költők, kritikusok és irodalomtörténészek lesznek a szerkesztők vendégei, de szerepel a tervezett tematikában a fordítás, a helytörténet, a folyóirat külső megjelenését meghatározó grafika és a képzőművészet is.

Az első rendkívüli irodalomóra november 12-én került sor. A képzeletbeli katedrara Monostori Imre, a lap korábbi főszerkesztője lépett, eladásának témája az *Új Forrás* múltjának és a regionális folyóiratkultúrának a bemutatása volt. Monostori felhívta a jórészt az Árpád Gimnázium tanulóból álló hallgatóság figyelmét a polgárosodás, a felvilágosodás eszméinek terjedése és a folyóiratkultúra kialakulása közötti összefüggésekre. Történeti bevezetőjében visszanyúlt egészen a 18. század végéig, hiszen az első lapalapításra Komáromban került sor még 1789-ben, ez volt a Péczeli József által létrehozott és három éven keresztül kiadott *Mindenes Gyűjtemény*. Időrendben a következő állomás az 1824-ben Gödörházi Gödör József lelkész által Szend községben (a mai Szákszend egyik eltelepülésén) kiadott, s anyagi okokból mindössze egy megjelenést megért *Laura* volt. Jó száz évet kell ugrani a következő említésre méltó eseményhez, az 1927-ben Féja Géza és mások által Esztergomban szerkesztett *Forrás* antológiához.

Míg tehát az egykori Komárom és Esztergom vármegyékben találunk országos szempontból is jelentős folyóirat-történeti eseményeket, addig Tatabánya hasonlóan gazdag múlttal nem büszkélkedhet. Mint Monostori Imre kifejtette: az egykori eltelepülések, s az 1947-ben megalapított város kultúrája szorosan kötődött a bányász hagyományokhoz, de annak ellenére, hogy a múlt század első felében már figyelemre méltó kulturális élet folyt itt, az irodalmi élet igen mostoha körülmények között működött, egyedül a *Dolgozók Lapjának* (a mai 24 Óra elnevezésű) hétfői

*A program a TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0195 „A megyei könyvtár és a nevelési-oktatási intézmények összefogása a tudásbővítés érdekében” c. pályázatból valósul meg.

rovatában kaptak helyet szépirodalmi tárgyú közlemények. Az els jelent s irodalmi esemény az 1963-ban kiadott, s az akkori elnöki tanács elnökének, Dobi Istvánnak az el szavával megjelent Id nk antológia volt.

Ennek a gy jteménynek azonban még nem volt folytatása. Tartós lapalapításra néhány évvel kés bb 1969-ben került sor, amikor az országos politikai enyhülés keretében a kulturális kormányzat engedélyezte több vidéki irodalmi lap megindítását is. Ekkor jelent meg Tatabányán a Forrás antológia, mely mivel ugyanebben az id ben és ugyanezen a néven Kecskeméten is indult egy irodalmi folyóirat – 1971-t l az Új Forrás nevet viseli, s 1979-t l évente hatszor, kés bb tízszer megjelenve napjainkig országosan jelent s folyóiratként m ködik. Monostori kitért az alapító szerkeszt k programválasztására is. Mint mondta Payer István f szerkeszt és Sáránci József szerkeszt olyan programot kerestek, amely a politikai hatalom számára is elfogadható volt, s az irodalmárok is vállalni tudták. Így találták meg a neves író, szociográfus Nagy Lajos két mondatát: „Élet, politika, m vészet - ez hármas egység. / Oszthatatlan, felbonthatatlan és tagadhatatlan!” A kezdete-t l fogva napjainkig programszer en vállalt feladata a lapnak, hogy a helytörténet és a helyi vonatkozású irodalmi és m vészeti teljesítmények rzése mellett az egész országra, s t a határon túlra is kitekintve megjelentesse a magyar irodalom és m vészet minél szélesebb spektrumát. Monostori Imre végezetül kitért arra is, hogy a 80-as évek óta az Új Forrás könyvkiadással is foglalkozik. A jelenleg 43. köteténél járó Új Forrás Könyvek sorozatban olyan szerz k m veit adják ki, akik szorosan kapcsolódnak a folyóirathoz is.

Mivel a jelenlegi érettségi rendszerben külön tételként szerepel a regionális kultúra, Monostori Imre rendkívüli irodalomórája remélhet leg sok segítséget nyújtott az érettségire készül tanulóknak és felkészít tanáraik számára. Az el adássorozat keretében még az idei évben a jelenlegi f szerkeszt , Jász Attila az Új Forrás jelenér l s szerkesztési gyakorlatáról fog el adást tartani, majd december elején a folyóirat jövőjét is érint internetes megjelenésről lesz szó.

Szénási Zoltán

Novemberi lapszám- és lemezbemutató

November 26-án, az 'Új Forrás' folyóirat novemberi – „szocializmus” – számának bemutatójára került sor a megyei könyvtárban, egybekötve a Krulik Zoltán névvel fémjelzett, s ezen az estén is általa képviselt Robinzon Kruzo zenekar lemezbemutatójával.

Krulik Zoltán, akinek nevét els sorban a Makám együttes kapcsán ismeri a szélesebb közönség, Tatabányán n tt fel. Az ötvenes évek mérgezett leveg jér l, az akkori természetközeli, fiatal városról mesélt a mai városiakoknak. Említést tett arról is, mennyire szeretett könyvtárba járni, s hogy itt, ennek az épületnek a falai között hallotta el ször a Beatles-t.

Jász Attila röviden bemutatta a novemberi lapszámot, annak tematikáját és szerz it. A szerz k közül Macher Péter kutató beszélt hosszabban írásáról, mely Tatabánya iparvidékének 1945-48 közötti államosításáról szól. Mindeközben Krulik Zoltán gitárjátéka és énekszólója szolgált „zenei alapként”, a képi háttérrel pedig a korabeli szocialista propaganda rémiszt en gyermekded diakockái adták.

Világi Orsolya (JAMK Tatabánya)

Tata

Hang és bet

Új kezdeményezés indult az óvodások zenei oktatására és a könyvek megszerettetésére a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban Tatán. A Kincseskert Óvoda és a Bartók Óvoda csemetéi tíz alkalommal vendégeskednek nálunk a gyermekkönyvtárban október és december között.

Paulovicsné Guoth Zsófia ének-zene pedagógus dalos körjátékkal kezdi az ismerkedést, majd a gyerekek megtanulhatják, hogy nem csak hangszerrel lehet muzsikálni, hanem a kezükkel is utánozni tudják a szél és az es hanghatásait. Ezután igazi hangszereket ragadhatnak a kezükbe, hiszen a könyvtár a TÁMOP-3.2.13-12 jel pályázat segítségével ovis hangszer-szettet vásárolt a programhoz. Ez a csomag olyan különleges hangszereket tartalmaz, mint ujj-cintányér, triangulum, csörgő dob, nagy kézi csörgő, kasztanyetta, maracas, agogo, tamburin. A zenetanár megismerteti a gyerekeket a különböző hangszerekkel, zenei fogalmakkal: megtanulják, melyek az ütős, fúvós, pengetős hangszerek. A gyerekek több hangszert is kipróbálhatnak, így nincs vita köztük, sőt lelkesen, jókedvűen állnak az apró feladatokhoz. Különböző eladási stílusokat tanulnak: halak, mérsékelt, erőtlenül zenélnék. Amikor már min-

denki belejött a muzsikálásba, a furulyán játszó foglalkozásvezető kíséri a gyerekek hangszereikkel. Végül meghallgatnak egy dalt, melyet az ének-tanár írt számukra. Hogy könnyen megjegyezzék a szöveget, a táblán a vers képeit megjelenítő illusztrációkat helyez el a tanár. Nemi gyakorlás után gitárkísérettel hallgatják meg újra a dalt, majd pedig kísérik a dallamot, így részt vesznek egy zenei produkció létrehozásában, átélve az együtt zenélés örömét. A zenei program végén arra is szánunk időt, hogy a gyerekek a könyvtárral és a mesekönyvekkel is megismerkedjenek. Szabadon válogathatnak a leporellók és a folyóiratok közül. Azt is megtanulják, hogy mire jó a könyvtár, és hogyan használják. A legtöbben lázba jönnek a gondolatától, hogy a megkedvelt könyveket haza is vihetik, ha szüleikkel eljönnek hozzánk beiratkozni.

A megzenésített versek, mondókák hatására fejlődik az óvodások ritmusérzéke, éneklési- és ritmuskészsége, nő a szókincsük, fejlődik memóriájuk, zenei ismeretanyaguk bővül. A zene által a gyerekek érzelmileg kiegyensúlyozotttá válnak, belső feszültségük feloldódik. A dalok által színesebbé és változatosabbá válik érzelmviláguk és megtanulják kifejezni érzéseiket. A lezajlott foglalkozásokon az óvodások is aktívan részt vettek, és mindannyian nagyon hasznosnak ítélték a programot a gyerekek zenei nevelése és az olvasóvá nevelés szempontjából egyaránt.

Dományi Zsuzsa (MZSVK Tata)

Rajzpályázat eredményhirdetés – olimpikkal

Csernoviczki Éva volt a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár vendége 2012. november 12-én, *Az én olimpiám* című rajzpályázat eredményhirdetése alkalmából. A nyár legjelentesebb sporteseménye, a londoni olimpiai játékok sok gyermek fantáziáját megmozgatta. Ennek legfontosabb bizonyítéka a százhetven beérkezett pályamunka, amelyet alsó és felső tagozatos diákok készítettek. Nagyon örültünk, hogy az ország távoli részéről is küldtek be rajzokat. Fekénte m. vészeti iskolákból érkeztek munkák, így a bodrogi és a berettyóújfalui gyermekek festményeit is megcsodálhatjuk könyvtárunkban. Természetesen a tatai és a kistérségi iskolák is képviselték magukat a pályázaton, valamennyi helyi tanintézmény diákjai rajzoltak, vidékről pedig a baji Szent István Általános Iskolából küldtek be pályaműveket. A pályázók bármilyen technikát alkalmazhattak, éltek is a sokszínű paletta lehetőségeivel, hiszen festett képeket is a zsírkrétával készült rajzokig sokféle módszert láthatunk. A gyermekek egyéni sportolókat éppúgy megörökítettek,

Vendégünk, Csernoviczki Éva, a londoni olimpia női cselgáncsverseny 48 kg-os súlycsoportjának bronzérmese volt, akit Márkusné Sinkó Ildikó, könyvtárunk igazgatója köszöntött, és mutatott be. Éva ámulattal csodálta a kifüggesztett alkotásokat, és dicsőítő szavakkal illette a diákok munkáit. A program folytatásában mesélt pályafutásáról, a felkészülés rejtelmeiről, a londoni olimpiáról. Számára nagyszerű emlék, hogy az olimpiai faluban nemzetek találkozhattak egymással. A sporteseményen baráti kapcsolatba került a magyar sportolókkal, többek között Detre Diánával, aki szörfözni is megtanította. Hallhattunk arról is, hogyan indult hat évesen pályafutása, mi minden fűrt bele egy napjába intenzív felkészülése során. Kevés szabadidejében pedig a barátaival találkozik, akikkel közös programokat szerveznek.

mint csapatversenyzőket. Nem hiányozhat a magyar kézilabda válogatotról, a hosszútávúszó Risztov Éváról készült rajz, és persze a kicsik nagy kedvence, az öttusa része, a lovaglás sem.

A november 12-én tartott ünnepélyes eredményhirdetést nagy érdeklődéssel kísérte, nem csak a gyermekek részéről.

